

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ หมู่ที่ 8 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

นางสาวชัชมนต์ โนรีเวช : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ หมู่ที่ 8 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนวัฒน์ ศรีสอาน, 64 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ
ทำการเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนธันวาคม 2544 ถึง เดือนกันยายน 2545

ผลการประเมินพบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาทางด้าน
เศรษฐกิจ และสังคมในหมู่บ้านกล่าวคือ การสร้างรายได้ การสร้างอาชีพและสมาชิกผู้ที่มีบทบาท
ในการดำเนินงานในหมู่บ้าน และผู้ดูแลทุกคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยคำนึง
ถึงการบริโภคเองและมีตลาดแน่นอน ชาวบ้านมีความเข้าใจบทบาทของผู้เกี่ยวกับกองทุน ในการ
จะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้ดูแลไม่ชำระคืนจะต้องจัดการตนเองให้ได้ เพราะกอง
ทุนเงินล้านเป็นของชาวบ้าน มิใช่รัฐบาลให้ยืม จึงมีการจัดสรรเงินกองทุนโดยความช่วยเหลือของ
คณะกรรมการระหว่างชาวบ้านคลองดินดำ

โครงการกองทุนหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกัน ซึ่งจะทำให้โครงการ
บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่
ควรปรับปรุงแก้ไข เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
และการพัฒนากองทุนให้ไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยเสริม
สร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อบัณฑิต..... โนรีเวช

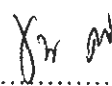
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

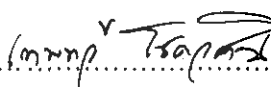
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมิน โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

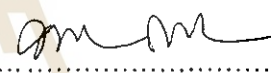
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวัฒน์ ศรีสอาน)

กรรมการสอบ

(อาจารย์เทพทวี โชควสิน)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติยาษา)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมิน โครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ เดือน 8 ปี.ค. 2545 พ.ศ.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ให้คำแนะนำและปรึกษาทางด้านวิชาการ และได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้จัดทำสารนิพนธ์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คุณน้ำค้าง ชมเมืองปัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ช่วยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่ดีแก่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนวนัน ศรีสีอ้าน อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ช่วยชี้แนะและช่วยในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน และมีส่วนช่วยเหลือผู้จัดทำสารนิพนธ์ในการทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณ อาจารย์เทพทวี โชควสิน อาจารย์ที่ปรึกษา ในการดูแลเอาใจใส่ในการจัดทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณเชิดพงษ์ นามวงษ์ กำนันตำบลหมูสี และเป็นประธานกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ คณะกรรมการหมู่บ้านคลองดินคำ และสมาชิกของชาวบ้านคลองดินคำที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้แก่ผู้จัดทำสารนิพนธ์

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษามาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ประสบความสำเร็จในชีวิต และใคร่ขอยกความดีจากการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ท่านทั้งสองคน

นางสาวชัชมนต์ โนรีเวช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
3. กรอบแนวคิดและทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	2
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	4
2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	4
2.3 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	10
2.4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองและการขอขึ้นทะเบียนของกองทุนหมู่บ้านคลองจินดา	10

สารบัญ

หน้า

2.5 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ.....	11
2.6 หลักการประเมินโครงการแบบ CIPP MODEL.....	11
2.7 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ.....	12
3. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ.....	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	14
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	14
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	18
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	21
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	25
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	25
2. ผลการประเมินโครงการในภาพรวม.....	29
3. ผลการประเมินผลวิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	32
4. การอภิปรายและการประเมิน.....	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	47
1. สรุปผลการประเมินโครงการ.....	47
2. อภิปรายผล.....	49
3. ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	54

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 CIPP Model แสดงองค์ประกอบภายใน ของกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ.....	16
1 ช่วงอายุประชากร.....	31
2 การใช้แหล่งน้ำ.....	32
3 ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้กู้แต่ละรายเฉพาะกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์.....	35
4 ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้กู้แต่ละรายเฉพาะอาชีพปลูกพืช	37
5 ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้กู้แต่ละรายเฉพาะ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม.....	38
6 ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้กู้แต่ละรายเฉพาะกลุ่มอาชีพค้าขาย.....	38
7 ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์.....	39
8 ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายกลุ่มอาชีพค้าขาย.....	41
9 ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม.....	42
10 ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายกลุ่มอาชีพปลูกพืช.....	43

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1 หมู่บ้านคลองดินดำ มีวัดตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้าน.....	59
2 โรงเรียนบ้านคลองดินดำตั้งอยู่ติดกับวัด.....	59
3 สถานีอนามัยคลองดินดำตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับ โรงเรียน.....	59
4 การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน.....	60
5 บั๊มน้ำมันของกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านคลองดินดำ.....	60
6 สมาชิกผู้กู้เงิน นำมาพัฒนาต่อยอดในกิจการเดิม.....	60
7 ตลาดนัดที่จัดขึ้นทุกวันอังคาร.....	61
8 กิจการค้าขายของสมาชิกกองทุน.....	61
9 คุณฐิติรัตน์ นามวงษ์ กับกิจการขายอาหารปรุงสำเร็จ.....	61
10 อาชีพเลี้ยงสุกร เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่เสริมรายได้ให้กับผู้กู้.....	62
11 คณาจารย์ มทส ร่วมประชุมเสวนากองทุนระดับตำบล.....	62
12 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มอาชีพ เดียวกันในระดับตำบล.....	62
13 แผนที่หมู่บ้าน.....	63

บทที่ 1

บทนำ

1.1. หลักการและเหตุผล

สภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจไทย ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2540 ชาวบ้านคลองจินดาที่ประสบกับสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ การทำมาหากินของชาวบ้านก็ลดน้อยถอยลงจากอดีตไปมาก ซึ่งก็บ่งชี้ถึงผลกระทบด้านข้อจำกัดของการขยายตัวของตลาดโลกต่อเศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งจะมีลักษณะสำคัญคือ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อัตราการว่างงานสูง จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเสริมสร้างชุมชนและสังคมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคมและจิตใจที่ก่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยทุกครอบครัวพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจจนก่อให้เกิดการรวมตัวเป็นความมั่นคงของชุมชน

หลังจากโครงการกองทุนเงินถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในหมู่บ้าน ก็สร้างความพึงพอใจให้กับชาวบ้านเป็นอย่างดี ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่พอใจกับระยะเวลาและจำนวนเงินที่กู้ ส่วนบัณฑิตที่เข้าไปในหมู่บ้าน ได้มีการสนทนากับชาวบ้านเห็นว่าได้ผลพอสมควร ชาวบ้านให้ความร่วมมือทุกอย่าง แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้นำของหมู่บ้าน ถ้าขาดความเข้มแข็งก็ไม่สามารถควบคุมดูแลชาวบ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้นำของชุมชนจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในเรื่องของโครงการกองทุนเป็นอย่างดี เพื่อที่จะต้องถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด มีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน รวมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน มีการติดตามตรวจสอบร่วมกัน และที่สำคัญรับผลประโยชน์ร่วมกัน ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเองรวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน นั้น เพียงเท่านี้ก็สามารถทำให้การจัดการบริหารกองทุนเงินถิ่นประสบความสำเร็จได้ ในหมู่บ้านก็จะมีความสุขและความสงบไม่ทำให้เกิดการลักทรัพย์ ทำให้เกิดสามัคคีในหมู่บ้าน แบ่งปันกันอย่างพี่น้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการอดออม เสียสละ เอื้ออาทรและเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม

1.2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน
2. ต้องการพัฒนาภูมิปัญญาไทยในการผลิตสินค้า และบริการทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3. เพื่อให้เกิดความพอใจในครอบครัวและชุมชน โดยสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับชีวิตที่ประหยัด
4. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชาวบ้าน ในหมู่บ้านทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

1.3. กรอบความคิดทฤษฎี

"การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ"

- การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ
- การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอใจของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินโครงการ
- การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน
- การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการ ขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

1.4. วิธีการดำเนินงาน

แหล่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชาวบ้าน เอกสาร หรือสถานการณ์ที่สามารถให้ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหมู่บ้านคลองดินดำ หมู่ 8 ต. หมูสี อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Source) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเข้าไปสัมผัสกับเป้าหมายด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน และเกิดความชัดเจนมากขึ้น
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Source)

2.1. แบบสำรวจตามแบบรายงาน 1-12

2.2. แบบสังเกต

2.3. แบบสัมภาษณ์

2.4. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.5. สมุดจดบันทึก

ประเภทของข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้เป็นตัวเลขในหมู่บ้านที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เช่น รายได้ของชาวบ้านคลองดินดำอยู่ในระดับ 60% จำนวนประชากรในหมู่บ้านไม่มากเท่าที่ควรประมาณ 251 หลังคาเรือน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ชาวบ้านคลองดินดำมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุนเป็นอย่างดี ตั้งแต่มีโครงการกองทุนเข้ามาในหมู่บ้าน เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายหลายด้าน ทั้งอาชีพที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เกิดอาชีพเสริมในหมู่บ้านมากขึ้นชาวบ้านคลองดินดำมีความสนใจในงานที่เข้ามาฝึกอบรม จึงสร้างความสามัคคีให้แก่ชาวบ้าน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือผู้นำชุมชนมีความยุติธรรมแก่ชาวบ้านทุกหลังคาเรือน

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการประเมิน

1. ได้ทราบถึงขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน
2. ได้ทราบถึงการพัฒนากฎมีปัญญาไทยในการผลิตสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
3. ได้ทราบถึงความพอเพียงในครอบครัวและชุมชน โดยสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับชีวิตที่ประหยัด
4. ได้ทราบถึงศักยภาพและความเข้มแข็งของชาวบ้านในหมู่บ้านทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การประเมินที่นำมาใช้ในครั้งนี้นี้ มีความถูกต้อง และมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ เพื่อจะนำมาประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านชาวบ้านคลองดินดำ ให้เกิดความมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสร้างความเข้มแข็งให้กับชาวบ้านคลองดินดำ หมู่ 8 ต.หมูสี อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา 30130

2.1. นโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์

"นโยบาย" กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มและการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 1 ล้านบาทพร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

"หลักการ"

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

"วัตถุประสงค์"

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริการจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านในการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

2.2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ.2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน ซึ่งในระเบียบนี้ "คณะกรรมการ" หมายความว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ "กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง" หมายความว่ากองทุนในระดับชาติ "กองทุน" หมายความว่ากองทุนหมู่บ้านอีกทั้งชุมชนเมืองตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้ "หมู่บ้าน" หมายความว่าหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ "ชุมชนเมือง" หมายความว่าชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาเทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่นตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด "สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก เป็นบุคคลล้มละลาย คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงานและอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ
10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบายและแนวทางการบริหารกองทุน
5. ดำเนินการประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์การดำเนินงานกองทุน
9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความในแห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป

"กรรมการกองทุน" หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุน

"ครัวเรือน" หมายความว่า ครอบครัวยุติธรรมตามทะเบียนบ้าน ด้วยบิดา มารดา ญาติพี่น้อง

"หุ้น" หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่งโดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กอง

ทุนกำหนด

"เงินฝากสัจจะ" หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุน

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกของกองทุนทุกคน

หมวดที่ 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ
- เงินหรือทรัพย์สินอื่น ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระอื่นใด
- ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ "กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ" กับธนาคารเพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมือง
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน
- คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว

หมวดที่ 3 คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่

1. กำหนดแผนปฏิรูปการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้าน
2. สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคณะอนุกรรมการ
3. บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรมและงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน
4. ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน
5. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวดที่ 4 คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการและผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด แรงวีรพัฒนาชนบทจังหวัด

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมืองสนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

หมวดที่ 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคนประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและต้องมีคุณสมบัติ

1. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในชุมชน
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดต่อข้อกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิ
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

หมวดที่ 6 กองทุนและสมาชิกกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายใน 15 วันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

หมวดที่ 7 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินอย่างชัดเจน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้เงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคารและนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการ

หมวดที่ 8 การทำบัญชีและการตรวจสอบ

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่ามีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนสามารถจัดกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวดที่ 9 บทเฉพาะกาล

ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุน ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วย ความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม ผู้มาประชุมจะต้อง

มีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้ เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จให้ผู้ใหญ่บ้าน และประชาคมหมู่บ้านตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ สนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ

ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
2. สถานที่ตั้งกองทุน
3. แหล่งที่มาของกองทุน
4. คุณสมบัติของสมาชิกผู้กู้
5. การขาดจากการเป็นสมาชิก
6. ระเบียบการกู้เงินกองทุนและระยะเวลาคืนเงินกู้
7. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

(เอกสารฉบับสมบูรณ์อยู่ในภาคผนวก)

2.3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ

ขอมติจากที่ประชุม โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้เสนอชื่อ โดยมีผู้รับรองในการเสนอชื่อและให้คณะกรรมการที่ได้รับคัดเลือก จากชาวบ้าน คัดเลือกกันเองในตำแหน่งต่าง ๆ วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ วันที่ 28 มิ.ย. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกคน และได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน

2.4. คำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1. จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
2. ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสินหรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน
3. เปิดบัญชีกับธนาคาร

การประเมินความพร้อมกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารและคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ

1. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
4. ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
5. การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
6. การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
7. การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

2.5. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองคินดำ

1. คุณสมบัติของผู้กู้
2. ความเป็นไปได้ของโครงการ
3. มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมชัดเจน
4. คู่คุณค่าต่อการลงทุน

2.6. หลักการประเมินโครงการแบบ CIPP MODEL

1. เป็นการประเมินเฉพาะกรณีกองทุนหมู่บ้านคลองคินดำโดยผู้จัดทำสารนิพนธ์ มีระยะเวลาการดำเนินงาน 10 เดือน

1. ใช้ CIPP MODEL เป็นตัวแบบของการประเมินโครงการ ประกอบด้วย

1.1. การประเมินบริบทชุมชน (Context Evaluation) เป็นการประเมินสถานะแวดล้อม เพื่อใช้ประกอบการคาดการณ์ผลการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน

1.2. การประเมินตัวป้อนเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินถึงความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น ความพอเพียงของทรัพยากร ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนว่าจะช่วยในการดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือไม่

1.3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อหาจุดอ่อนของโครงการเพื่อการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งมีข้อมูลเสนอแนะแก่สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนให้สามารถนำเงินมาลงทุนประกอบกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4. การประเมินผลที่เกิดขึ้น (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และผลกระทบมีอะไรบ้าง

2. เป็นการประเมินตามรายงานสภาพความเป็นจริงของหมู่บ้าน (Authentic Evaluation)

มีการกำหนดวัตถุประสงค์พร้อมตัวชี้วัดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับกรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ โดยการชี้วัตถุประสงค์การดำเนินโครงการเป็นหลัก

2.7 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ

1. วิธีการในการบริหารกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง
 - ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 - ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบถึงคุณสมบัติวิธีการปฏิบัติ ของผู้กู้ยืม
 - การพิจารณาการกู้ยืมให้อยู่ในรูปของคณะกรรมการ
2. วิธีการบริหารกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
 - กำหนดเงินกู้ยืม
 - ส่งเสริมให้มีการนำเงินกู้ไปใช้ให้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด
 - กำหนดวันชำระเงินกู้ และมีการตรวจสอบ
3. วิธีป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้
 - กำหนดคุณสมบัติของสมาชิก
 - การอนุมัติเงินกู้ยึดหลักการความเป็นไปได้ของโครงการ สามารถดำเนินการได้
 - การทำสัญญาเงินกู้ ต้องมีสมาชิกของกองทุนค้ำประกันจำนวน 2 คน
 - กำหนดวันชำระหนี้
4. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งคืนเงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้คืนตามสัญญา
 - ให้ผู้กู้เสียค่าปรับในอัตราที่กำหนด
 - ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบ

2.3. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ

คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2545 มีมติที่สำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรับทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติตามมติเป็นแนวทางเดียวกันมีรายละเอียดดังนี้

1. การเบิกจ่ายทุนการศึกษาให้บัณฑิตในกรณีที่บัณฑิตมารายงานตัวและปฏิบัติงาน ไม่ครบเดือน ให้เบิกจ่ายเต็มเดือน
2. การหักเงินค่าศึกษารายเดือน ๆ ละ 600 บาทให้หักเงินเต็มเดือนตามที่บัณฑิตได้ทำสัญญา
3. ถ้าสถาบันการศึกษารับบัณฑิตได้ไม่ครบตามเป้าหมายให้สถาบันการศึกษานำงบประมาณที่เหลือไปใช้จ่ายตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

เมืองในลักษณะถ่วงง่ายทุกรายการยกเว้นทุนการศึกษาให้ส่งคืนสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

4. แนวทางดำเนินงานเรื่องการคัดเลือกบัณฑิตเพิ่มเติมให้ดำเนินการดังนี้
 - 4.1. การรับบัณฑิตเพิ่มเติมในพื้นที่ที่ยังไม่มีบัณฑิตให้รับได้จนถึงสิ้นเดือนมกราคม 2545
กรณีบัณฑิตเก่าลาออกให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันการศึกษานั้น ๆ
 - 4.2. การคัดเลือกอาจคัดจากบัญชีรายชื่อสำรอง ถ้าไม่มีบัญชีสำรองหรือไม่เพียงพอ คณะอนุกรรมการอำนวยการ โครงการ ฯ มอบอำนาจให้สถาบันการศึกษานั้น ๆ เป็นผู้คัดเลือกเพิ่มเติม
5. แนวปฏิบัติที่ขอให้สถาบันการศึกษาดำเนินการชี้แจงให้บัณฑิตและประชาชนในพื้นที่เข้าใจโดยควรมีดังนี้ คือ
 - 5.1. จุดนัดพบนักศึกษา : ควรเป็นจุดนัดพบที่อำนวยความสะดวกต่อนักศึกษาและไม่ไกลเกินไปสำหรับการเดินทางของนักศึกษาซึ่งจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและย่นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง
 - 5.2. ค่าถ่ายเอกสารแบบรายงานต่าง ๆ : สถาบันการศึกษามีมาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้แก่นักศึกษา
 - 5.3. สัญญา : สถาบันการศึกษาควรชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจว่าในการรับทุนศึกษาจำเป็นต้องมีสัญญาและทางราชการได้ให้ความเป็นธรรมแก่นักศึกษาหากสงสัยสามารถสอบถามได้
 - 5.4. หลักสูตร : หลักสูตรดังกล่าวมิใช่หลักสูตรเร่งรัด แต่ได้เตรียมการมาเป็นเวลาพอสมควรอย่างมีระบบ
 - 5.5. การดำเนินกองทุนของบัณฑิต : บัณฑิตต้องไปเรียนรู้ แม้กองทุนจะยังไม่ได้รับการจัดตั้งในบางพื้นที่
 - 5.6. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ : โครงการนี้ไม่ใช่โครงการจ้างบัณฑิตทำงาน แต่เป็นโครงการให้ทุนบัณฑิตเรียนหนังสือ ซึ่งบัณฑิตต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามหลักสูตรจึงจะจบการศึกษาและได้รับปริญญาบัตร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมิน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องใช้หลักการและเหตุผลในการประเมิน อาจจะต้องมีเครื่องมือในการประเมิน เช่น จากหน่วยงานภาครัฐ จากข้อมูลในหมู่บ้าน หรือจากแบบรายงาน ที่ทำขึ้นสำหรับบัณฑิต เพื่อความสะดวกและเป็นระบบงานอีกด้วย รวมทั้งการทำงานที่เข้าถึงชาวบ้าน นั่นคือการสังเกต การพูดคุยการสัมภาษณ์ชาวบ้าน มีส่วนในการประเมินให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

3.1 วิธีการประเมินโครงการ

ในการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งผู้จัดทำสารนิพนธ์จะต้องกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน ซึ่งได้แก่จุดประสงค์ของการประเมินและตัวชี้วัดการประเมินให้ชัดเจน ถ้าเป็นการประเมินตามรูปแบบ CIPP สิ่งที่ต้องการประเมินจะมีทั้งสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต หรือนักประเมินบางคนอาจต้องการประเมินผลกระทบ ซึ่งจะกำหนดได้ทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางสังคม ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดที่ชัดเจนจะเป็นผลดีอย่างยิ่ง ในการเข้าสู่กระบวนการวัดทั้งการสร้างเครื่องมือ การออกแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินเพื่อตัดสินใจให้เงินกองทุน

ความเป็นไปได้ของโครงการที่เสนอ และความเข้มแข็งของชาวบ้านคลองคินคำในการที่จะชี้ว่าสามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงหรือไม่ เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวัดคือ การพิจารณาโครงการให้เหมาะสมและได้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ เพื่อได้รับการพิจารณาการปล่อยกู้แก่ประชาชนชาวบ้านคลองคินคำ ที่ต้องการมีอาชีพ สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ มีรายได้เพิ่มขึ้นและลดรายจ่ายลงสำหรับชาวบ้านที่มีความตั้งใจในการสนองโครงการของรัฐบาลก็จะได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ และสมควรได้รับอนุมัติเงินจากกองทุน

การประเมินการดำเนินการของโครงการ

ในการประเมินการดำเนินการของโครงการมีเป้าหมายจุดประสงค์ เพื่อกำกับติดตามและเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินคือ การให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการ เป็นผู้ประเมินโครงการและเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ เครื่องมือในการประเมินคือแบบรายงาน อาจจะใช้วิธีการเก็บหลายวิธี ทั้งการสัมภาษณ์ การสังเกตโดยเข้าไปเป็นส่วนร่วมกับชาวบ้านให้มากที่สุด เพื่อจะได้สะดวกในการประเมินให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และ

สามารถเข้าถึงปัญหาอุปสรรคของชาวบ้านอย่างแท้จริงพร้อมทั้งช่วยแก้ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขได้ทันและการเพิ่มกำลังใจแก่ชาวบ้านคลองคินคำอีกด้วย

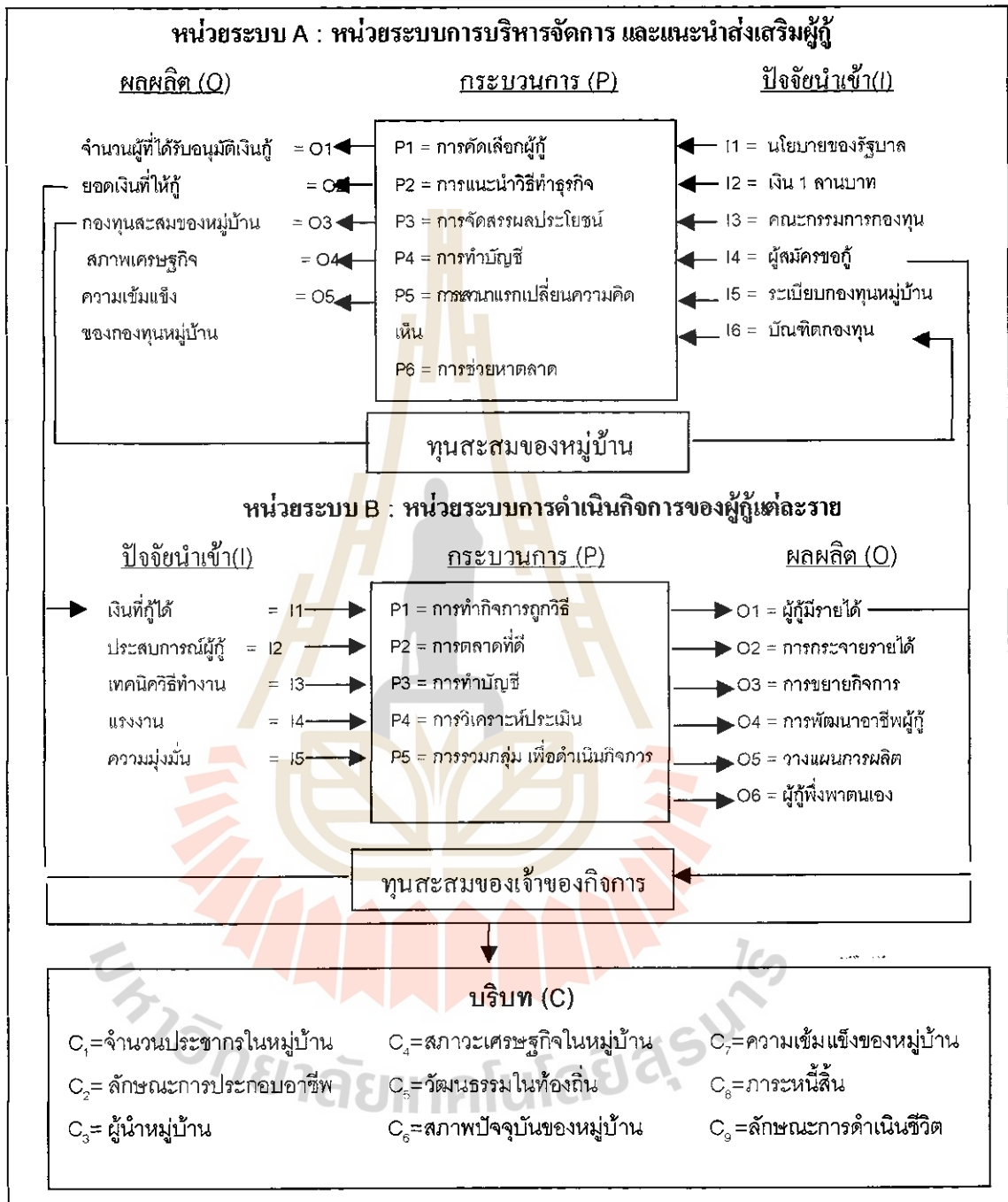
การประเมินผลสรุปโครงการ

การตัดสินใจผลการดำเนินการของโครงการ เครื่องมือและวิธีการที่วัดเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของบัณฑิตกองทุนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล โดยการเก็บข้อมูลของพัฒนาหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงาน 1-12 เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นผลสำเร็จของโครงการโดยตรง รวมทั้งทราบผลกระทบของโครงการในด้านบวกและด้านลบ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการยกเลิก หรือตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้จัดทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้ใช้กรอบความคิดหรือ โครงสร้างความคิดหรือตัวแบบทางความคิดอะไรเป็นเครื่องนำทางสำหรับการกำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวแปร เพื่อการเก็บข้อมูลในการประเมินสำหรับบัณฑิต ตามที่ได้ศึกษามาแล้ว

- C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ
- I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
- P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
- P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภาพที่ 3.1 CIPP Model แสดงองค์ประกอบภายใน ของกองทุนหมู่บ้านคล่องดินดำ
ในรูปแบบของ CIPP Model ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

ที่มา : ดัดแปลงมาจากแผนภูมิระบบการทำงานของโครงการ ชุมชนวิชาการนิพนธ์ (2545)

จากแผนภูมิแสดงภาพ โดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ และการดำเนินกิจการของผู้กู้ ในการประเมินต้องทำการใน 2 หน่วยระบบย่อย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการศึกษา การกำหนดสมมติฐานของการวิจัยแล้ว เรื่องที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือ การกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อให้มีกรอบของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับประชากร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานของมหาวิทยาลัยที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัย ผู้จัดทำสารนิพนธ์สามารถกำหนดขอบเขตประชากรเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยระยะเวลาและงบประมาณของโครงการ

ชาวบ้านคลองดินคำมีประชากรทั้งหมด 259 หลังคาเรือน ในสมัยเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมีเพียงไม่กี่หลังคาเรือน แต่ตอนนี้ชาวบ้านคลองดินคำมีการขยายและพัฒนาขึ้นจากเดิมมากทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ก็เริ่มดีขึ้นในอีกระดับหนึ่งทั้งเรื่องการเพิ่มรายได้ ความสามัคคีของชาวบ้านการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงทำให้ชาวบ้านคลองดินคำเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ และประสบความสำเร็จในทุกอาชีพ เช่น การเลี้ยงวัวนม การเลี้ยงสุกร การปลูกพืชไร่ ระดับรายได้ของชาวบ้านคลองดินคำ จึงอยู่ในระดับปานกลาง ชาวบ้านทุกคนพอใจกับโครงการที่ทางรัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพราะสามารถช่วยให้ชาวบ้านที่ยังไม่มีอาชีพที่มั่นคง และที่มีอยู่แล้ว ขยายเพิ่มมากขึ้นจากเดิมอีกด้วย ส่วนระยะเวลาในการกู้ยืมเป็นที่น่าพอใจ เพราะระยะเวลาไม่นานเกินไป สำหรับชาวบ้านและไม่เร็วเกินไป ในส่วนของจำนวนก็พอเหมาะกับระยะเวลา

แนวทางการศึกษาทุกหน่วยของประชากร

ทำได้โดยเมื่อกำหนดประชากรของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนได้แล้วทั้งในหน่วยงานของกลุ่มพัฒนาอำเภอที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านเป็นอย่างดี เนื่องจากกลุ่มพัฒนาจะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการนี้เป็นอย่างดีถ้าให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์เป็นผู้ค้นคว้าเองอาจทำให้งานล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาจจะทำให้เสียเวลาและงบประมาณมากไปจากเดิมอีกด้วย

แนวทางการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

ทำได้โดยเมื่อมีการกำหนดประชากรของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนได้แล้วใน ขั้นตอนต่อไปผู้จัดทำสารนิพนธ์ต้องใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้และได้ความเป็นจริงมากกว่าในข้อแรก เพราะว่าเป็นการเข้าไปสัมผัสกับการปฏิบัติงานของชาวบ้านเองจึงจะได้ข้อมูลที่แท้จริงและเข้าถึง

ปัญหาของชาวบ้านเพื่อที่จะได้หาแนวทางแก้ไขได้ทัน จะได้เกิดปัญหาในการปฏิบัติน้อยที่สุด จึงเป็นที่นิยมกันมากในการสุมตัวอย่างของชาวบ้านคลองดินดำเพราะชาวบ้านจะให้ความจริงกับผู้ที่ต้องการข้อมูล แต่ก็ไม่ใช่ว่าในวิธีแรกจะไม่ดีและไม่นิยม แต่จะต้องใช้ควบคู่กันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการเก็บรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างของหน่วยระบบ A

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ จำนวน 15 คน
- 2) หัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนครัวเรือน 1 คน เพื่อทำการสุมตัวอย่างแบบ

แบ่งกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างของหน่วยระบบ B

- 1). จำนวนสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน ทั้งหมด 52 ราย
 - กลุ่มเกษตรกรรวม จำนวน 14
 - กลุ่มเลี้ยงสัตว์ จำนวน 28
 - กลุ่มค้าขาย จำนวน 7
 - กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 3

กลุ่มตัวอย่างภาพรวม ของบริบทหรือสภาพแวดล้อมหมู่บ้านคลองดินดำ โดยใช้วิธีสุมตัวอย่างแบบเจาะจง ชาวบ้านคลองดินดำมีการช่วยเหลือคนชรา ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือแบบไหน ทางหมู่บ้านคลองดินดำมีทุนสำหรับคนชรา รวมทั้งคนพิการทางสมองและทางร่างกายที่ยังขาดโอกาส ในการดำเนินชีวิตอย่างคนปกติ ได้มีการช่วยเหลือในทุกด้าน

3.3.ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวชี้วัด เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการทำการวิจัย เพราะเป็นวิธีการที่ทำให้ได้มาซึ่งของข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นหลักของการวัด โดยตัวเลขที่ใช้จะแสดงค่าปริมาณหรือตัวแทนที่ถูกกำหนดมาจากลักษณะของ "ตัวแปร"

สมาชิกผู้กู้เป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการประเมินโครงการ ถึงผลสำเร็จและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน เพราะชาวบ้านจะเริ่มมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้นสาเหตุก็มาจากอาชีพที่ชาวบ้าน กำลังปฏิบัติอยู่ ประสบกับปัญหามากมายหลายด้านเช่น อาชีพ เลี้ยงสุกร ก็รวมกลุ่มกันเพื่อจะซื้ออาหารในราคาที่ถูกลงจากปกติ ซึ่งถ้ามีเพียงไม่มาก ราคา ก็จะต่างจากการซื้ออาหารคราวละมาก ๆ และได้มีการปรึกษาหารือกันถึงปัญหาทุกด้านเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร จึงทำให้ชาวบ้านเกิดความรักความสามัคคีกันมากขึ้นมีการพบปะกันมากขึ้น การพูดคุยกันมากขึ้น จึงช่วยให้ชาว

บ้านเปลี่ยนแนวความคิดจากเดิม ทั้งการมีอาชีพหลัก การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนในหมู่บ้านคลองดินดำมีอาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และอาชีพรองจากที่เคยทำเพื่อสร้างรายได้ให้กับตัวเองเพื่อลดค่าใช้จ่ายลง

การวัดความสามารถหรือวัดค่าต่าง ๆ ของตัวแปร

1. ความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต
2. ความเชื่อมั่นที่เกิดจากการทดสอบซ้ำ
3. ความเชื่อมั่นที่เกิดจากรูปแบบคู่ขนาน
4. ความเชื่อมั่นเกิดจากความเที่ยงตรงภายใน

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่างกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ

1. การเกิดกองทุน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	- มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้ - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน
2. มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุน	- กองทุนสามารถพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ - มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุน
3. มีวัตถุประสงค์ของกองทุน	- การพัฒนาอาชีพ - การสร้างรายได้ - การสร้างงาน
4. ความเข้มแข็งของกองทุน	- มีผู้ให้การสนับสนุนกองทุน - สมาชิกร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน

2. การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. คณะกรรมการบริหารกองทุน	- จำนวนคณะกรรมการ - การคัดเลือกคณะกรรมการ
2. ระเบียบการบริหารกองทุน	- มีระเบียบการบริหารกองทุน
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการ	- มีการรับสมัครสมาชิก - มีการรับฝากเงิน
4. การตัดเงินกู้	- มีระเบียบการกู้และขอทุน

- มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย

3. การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - นำหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาถือปฏิบัติ

3. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง - มีความรู้เกี่ยวกับการพึ่งตนเอง

- มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง

4. การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้ - ผู้ที่มีความคิดในการดำเนินการ

2. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันของกองทุน - มีการชี้แจงกองทุนให้ประชาชนเข้าใจ

- สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุน

5. การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. ศักยภาพเดิมของบริบท - สภาพป่า
- สภาพของดิน
- จำนวนประชากร

2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพด้านต่าง ๆ

- 2.1. ด้านการเงิน - จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน

- 2.2. ด้านทรัพยากรทางกายภาพ - การประกอบอาชีพ

- 2.3. วัฒนธรรมประเพณี - จำนวนวัด 1 แห่ง

- การใช้ภาษาพื้นบ้าน

วัตถุประสงค์อีกประการ เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกด้านลบ ที่สนับสนุนหรือขัดขวางกองทุน

1. ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

1. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน - ใครมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน

2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน

- จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน

2. ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร

1. ไม่มีการสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน
2. ความไม่พึงพอใจในการ

ตัวชี้วัด

- ผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน
- ผู้ที่ไม่พอใจในการตัดสินใจเงินกู้

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 ที่ทำให้เกิดองค์ประกอบหรือข่ายของการเรียนรู้

ตัวแปร

1. องค์กรย่อยภายในหมู่บ้าน
2. องค์กรแหล่งความรู้เสริม

ตัวชี้วัด

- ผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน
- ผู้ประกอบอาชีพเสริม
- องค์กรมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

1. ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ตัวแปร

1. มีความสามัคคี
2. มีความซื่อสัตย์
3. ยกย่องคนทำความดี
4. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. อาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
6. มีโอกาสหาความรู้เพิ่ม

ตัวชี้วัด

- ลักษณะของตำบลตัวแปรในแบบ
รายงาน

2. ความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามที่คณะประชาชนในท้องถิ่นที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์รับผิดชอบ

ตัวแปร

ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน
ชาวบ้าน

ตัวชี้วัด

- สรุปประเด็นต่าง ๆ ตามที่คณะของ
คลองดินคำที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์รับผิดชอบ

3.4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (พร.) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

- 1) แบบรายงาน พร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน พร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

- 3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 13) แผนที่หมู่บ้าน , กล้องถ่ายรูป

3.5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาประมวลเข้าด้วยกัน และมุ่งเน้นให้ได้สาระของระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมให้แก่ผู้กู้ และเป็นตัวชี้วัดของหน่วยระบบในการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ซึ่งมีมากมายหลายวิธีดังนี้

1. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ
2. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
3. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
4. การจัดเวทีประชาคมตำบล
5. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
6. ข้อมูลมือสอง เช่น
 - ระเบียบกองทุนหมู่บ้านคลองคินคำ
 - ข้อมูล จปฐ.
 - คู่มือสำหรับประชาชนในการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- ข้อมูลจากสถานีอนามัยคลองดินดำ

ประเภทของข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis of Data)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis of Data)

ความคาดเคลื่อนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. การสังเกตของผู้สังเกตที่อาจจะสังเกตด้วยความสนใจส่วนตัวหรืออาจละเลยการสังเกตก่อนเหตุการณ์จะยุติ
2. เวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลผู้สังเกตจะต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดีเพราะถ้าเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นผ่านไปแล้วจะทำให้ผู้สังเกตไม่ได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์
3. กลุ่มเป้าหมาย การเลือกกลุ่มเป้าหมายควรพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการทำความเข้าใจแปรความและสรุปความโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- สถิติ คือ ข้อมูลหรือตัวเลขที่แท้จริงเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจทั้งที่ปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือเหตุการณ์
- การแจกแจงความถี่ ในลักษณะของความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์
- ค่าร้อยละ กลุ่มเป้าหมายคิดเป็นเท่าใด โดยอาศัยฐานข้อมูลที่มีฐานเท่ากับ 100 หน่วย
- การวัดค่ากลางของข้อมูล เพื่อง่ายต่อการนำเสนอและแปรความค่ากลางของข้อมูลที่นิยมใช้กัน
- การจัดการกระจายของข้อมูล ข้อมูลแต่ละชุดมีความแตกต่างกันมากหรือน้อยเพียงใด ถ้ามีการกระจายมากค่าความแตกต่างก็จะมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจหรือความคิดเห็น ในประเด็นที่กำหนดอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นข้อความที่ได้จากการสอบถาม การบันทึกและการสัมภาษณ์ หรือจากการสังเกต

1. การวิเคราะห์ประเด็น
2. การจัดกลุ่มเชิงคุณภาพ

3. การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์
4. การวิเคราะห์นโยบายและแนวคิด
5. การอนุมานวิเคราะห์

ชาวบ้านคลองดินดำมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านขึ้นบ้างหลังจากระยะเวลาผ่านมาสักระยะ แต่ทั้งนี้ก็เป็นเพราะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้ความสามารถเพื่อมาพัฒนาอาชีพและรายได้จึงทำให้การดำเนินงานของคณะกรรมการบ้านคลองดินดำมีประสิทธิภาพ ทั้งการประชุมชาวบ้านและการรับฝากเงินรวมทั้งการสมัครสมาชิกเพิ่มจากเดิมที่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการชาวบ้านเห็นความสำคัญกองทุนมากขึ้นและตั้งใจในการประกอบอาชีพที่ตนปฏิบัติทั้งที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ต่างก็ประสบความสำเร็จด้วยกันทั้งนั้น

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เป็นการกล่าวถึงการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ วัดอุประสงค์ของการทำ
สารนิพนธ์ในบทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย การรายงาน
แต่ละประการ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. การอภิปรายของการประเมิน

4.1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ประวัติศาสตร์

บ้านคลองดินดำก่อตั้งเป็นหมู่บ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 สมัยนั้นยังไม่มีวัด โรงเรียน สถานี
อนามัยและแบ่งแยกออกจากหมู่บ้านทุ่งเตย เพราะช่วงบ้านห่างกันพอสมควรจึงได้แบ่งแยก
ออกมาเป็นหมู่บ้านคลองดินดำ ระยะห่างจากหมู่บ้านทุ่งเตยกับหมู่บ้านคลองดินดำประมาณ 1
กิโลเมตร ถนนหนทางไปมาก็ลำบาก

ในปี พ.ศ. 2507 ส.ส. สนั่น พืชพันธุ์กุล ได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่หมู่บ้านคลองดินดำโดยยึดอาชีพ
ค้าขายข้าวโพดจึงได้เริ่มมองหาทำเลค้าขายใหม่ซึ่งมีข้าวโพดและผู้ประกอบการทำไร่ข้าวโพดมาก
กว่าเดิมท่านจึงได้เข้ามาซื้อที่ที่หมู่บ้านคลองดินดำ ประกอบอาชีพทำไร่ขายพืชไร่เรื่อยมา นอกจากนี้
ในสมัยที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้พัฒนาความเป็นอยู่
ของประชาชนโดยพัฒนาทางด้านถนน ไฟฟ้า น้ำประปา น้ำบาดาล ฝายน้ำล้น จนเป็นที่ยอมรับของ
ประชาชน โดยได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 สมัยติดต่อกัน

หมู่บ้านคลองดินดำแรกเริ่ม การขนส่งคมนาคมยังไม่เจริญ วัดโรงเรียนยังไม่มีเริ่มจากความ
ร่วมมือของชาวบ้านคลองดินดำช่วยกันที่ล้มแล้วมาสร้างวัดและสร้างโรงเรียนต่อมาทางรัฐบาลได้
เห็นความร่วมมือของชาวบ้านได้สร้างโรงเรียนเพิ่มอีก 1 อาคาร

ด้านการส่งเสริมพุทธศาสนา ได้เป็นผู้นำชาวบ้าน ให้ช่วยกันบริจาคทรัพย์สินและเป็นกำลัง
สำคัญในการหาทุนในการก่อสร้างโดยการหากรฐิน ผ้าป่า มาทอดที่วัดเพื่อเป็นทุน ในการสร้าง
ศาลาการเปรียญ เมรุ

ด้านสาธารณสุข ได้บริจาคที่ดินในการก่อสร้างสถานอนามัยบ้านคลองดินดำในพื้นที่ ในพื้นที่ 400 ตารางวา และได้ดำเนินการจนได้รับงบประมาณดำเนินการสำเร็จในปี 2526

ด้านคมนาคม ในสมัยก่อนการเดินทางเข้าออกจากหมู่บ้านคลองดินดำ ไป อ.ปากช่อง เป็นไปด้วยความยากลำบาก ถนนเป็นเกวียน เมื่อถึงฤดูฝน ทางเดินจะและเป็นโคลนการเดินทางลำบาก เริ่มก่อสร้างถนนลูกรัง การเดินทางและการขนส่งได้สะดวกขึ้นตามลำดับในปี พ.ศ. 2523

ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 ได้เสนอโครงการสร้างถนนลาดยางในตำบลหมูสีทำให้การคมนาคมสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทำการพัฒนาแหล่งน้ำใช้ในการเกษตร ดำเนินการของงบประมาณในการสร้างบ่อน้ำบาดาล

อาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านคลองดินดำเป็นหมู่บ้านติดต่อกับ ต. โป่งตาลอง สุดเขต ต.หมูสี

ทิศเหนือติดต่อกับ หมู่ 1 ต. โป่งตาลอง

ทิศใต้ติดต่อกับ หมู่ 6 บ้านคลองเต็

ทิศตะวันออกติดต่อกับ หมู่ 11 ต. โป่งตาลอง

ทิศตะวันตกติดต่อกับ หมู่ 6 บ้านคลองเต็

สภาพดิน

ในหมู่บ้านคลองดินดำเป็นดินที่สมบูรณ์เหมาะมากแก่การทำเกษตร พืชที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ดินเป็นดินร่วน เหมาะแก่การปลูกข้าวโพด อ้อย มะม่วง แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน

หมู่บ้านคลองดินดำมีแหล่งน้ำสำหรับกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ใช้ในการเกษตร มีแหล่งน้ำดังนี้

- สระน้ำ 1 สระ
- บ่อน้ำตื้น 4 บ่อ
- บ่อน้ำบาดาล 17 บ่อ
- คลองน้ำ 1 แห่ง
- ฝายกั้นน้ำ 1 แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง

ฝายกั้นน้ำอยู่ในส่วนบ้านคลองปูนยังเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านคลองดินดำมีเนื้อที่ไร่ของฝายกั้นน้ำประมาณ 2 ไร่ สร้างฝายกั้นน้ำแห่งนี้มานานพอสมควรและในอนาคตบ้านคลองปูนออกเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง

เศรษฐกิจของหมู่บ้าน

สมัยก่อนจะนิยมปลูกข้าวโพดกันมา ทำรายได้ให้กับชาวบ้านมาก ในตอนสมัยนายสนั่น พักตร์กุล เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านคลองดินดำเป็นผู้รับซื้อข้าวโพด ของชาวบ้านเองจึงเป็นสาเหตุให้ชาวบ้านหันมาทำไร่ข้าวโพดกันส่วนใหญ่

1. ทำไร่ข้าวโพด
2. รับราชการ
3. เลี้ยงวัว ไก่ หมู ปลา
4. อุตสาหกรรมเหมืองหินอ่อน

วัฒนธรรม

ชาวบ้านคลองดินดำส่วนใหญ่อาศัยกันแบบเครือญาติ เป็นระบบครอบครัวเดี่ยว มีที่อยู่อาศัยกันแบบพี่น้องบริเวณบ้านใกล้เรือนเคียงสามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อได้รับความเดือดร้อน

วัดประเพณี

วัดบ้านคลองดินดำมีอยู่ 1 แห่ง 2526 มีพระอยู่ 4 รูป ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านคลองดินดำ และเป็นสถานที่พบปะกันของชาวบ้าน มีตลาดนัดทุกวันอังคาร ก็ใช้ลานวัดเป็นสถานที่ค้าขาย

ประเพณีประจำหมู่บ้านคลองดินดำ ก็ตามปฏิทินของไทยจะมีก็เพียง 1 เดือนของปี คือเดือนพฤษภาคม การทำบุญประเพณี “ กวนข้าวทิพย์ ” ของหมู่บ้านจะทำการทุกปี โดยการรวบรวมชาวบ้านทุกคน มาร่วมทำบุญประเพณีของหมู่บ้านช่วยกันข้าวทิพย์ และแลกเปลี่ยนกันทานบางคนก็ใช้วันนี้เป็นวันพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำบุญร่วมกัน ชาวบ้านจึงให้ความสำคัญกับวันนี้พอสมควร

ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

อาชีพส่วนใหญ่ของชาวบ้านคลองดินดำ ก็จะเป็นการเลี้ยงวัวนม เลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ปลูกข้าวโพด ปลูกมะม่วง และค้าขาย ซึ่งก็ทำให้เศรษฐกิจของชาวบ้านคลองดินดำ ดีขึ้นในอีกระดับ ทุกคนให้ความสนใจ และภาคภูมิใจกับอาชีพที่ชาวบ้านปฏิบัติ แม้แต่จะพบปัญหากันบ้างแต่ชาวบ้านก็ได้ปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ให้ผ่านลุล่วงไปด้วยดี ชาวบ้านให้ความเคารพกับข้อบังคับและกติกาทุกข้อตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน

มีกลุ่มช่วยเหลือชาวบ้านทั้งคนชรา คนพิการ กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน เพื่อการผลิต คือป็นน้ำมัน จะมีก็เพียงผู้ถือหุ้นในกลุ่มออมทรัพย์ และเงินฝากจะหมู่บ้านที่พอจะกู้มาทำการเกษตรหรือการลงทุนต่าง ๆ ที่ยังขาดแหล่งเงินทุน กลุ่มออมทรัพย์ก่อตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 มีสมาชิก

เพียง 33 คน แต่ปัจจุบันมีสมาชิก 94 คน เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านมีการประหยัด อดออม และการระดมทุน

ศักยภาพด้านดีของหมู่บ้านคลองดินดำ ได้แก่

"ผู้นำ" ของหมู่บ้านคลองดินดำ มีความเข้มแข็งและเด็ดขาด มีความยุติธรรมในชาวบ้านทุกคน การตัดสินใจของผู้นำ เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านคลองดินดำ การมีเงินล้านเข้ามาในหมู่บ้านจะต้องเขียนโครงการ ผู้นำจะให้ชาวบ้านเขียนโครงการตามวัตถุประสงค์ แต่ถ้าชาวบ้านเขียนโครงการไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ผู้นำจะให้เขียนใหม่ ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่นโยบายของรัฐบาลและไม่ให้คณะกรรมการมีการกั๊วไม่ว่ากรณีใด ๆ

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านคลองดินดำ มีจำนวนประชากร 792 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และกลุ่มอายุส่วนใหญ่จะเป็นช่วงของวัยรุ่นถึงวัยกลางคน เป็นช่วงอายุที่สามารถทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้ และสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ตารางที่ 1 ช่วงอายุประชากร

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	388	49
- หญิง	404	51
2. อายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	16	2
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	32	4
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	77	10
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	78	10
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	55	7
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	396	50
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	94	12
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	42	5

คือ ประชากรกลุ่มวัย 18-50 เป็นวัยที่กำลังมีความรู้ ความสามารถและสามารถทำงานได้

อย่างเต็มที่ จึงได้รับผลการทำงานจริงจากวัย 18-50 ปี มากที่สุด ถึงจะเป็นกลุ่มที่อาจจะมองดูแล้วไม่น่าจะทำได้แต่ก็ได้รับการตอบสนองจากกลุ่มนี้มากที่สุด และมากกว่าประชากรกลุ่มวัย 50-60 ปี เพราะพวกเขาจะไม่ให้ความร่วมมืออะไรทั้งนั้น มีความกลัวอยู่ในตัวมากที่สุด กลัวที่จะไม่เข้าใจในเรื่องของโครงการเพราะไม่ทราบข้อมูลมากมายและไม่เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมากนัก จึงเป็นที่พึงให้กับลูกหลาน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้านคลองดินดำเป็นทั้งส่วนของสาธารณะและส่วนบุคคล ในการทำการเกษตรและประกอบอาชีพ และได้ใช้กันอย่างทั่วถึง เพียงพอต่อจำนวนคนในหมู่บ้านที่สำคัญแหล่งน้ำของหมู่บ้านคลองดินดำมีใช้ตลอดปี เพราะได้รับการดูแลเอาใจใส่ของคนในหมู่บ้าน เพื่อจะได้มีแหล่งน้ำใช้ตลอดปีและเพียงพอต่อจำนวนชาวบ้านในอนาคตอีกด้วย แต่ชาวบ้านที่ใช้แหล่งน้ำที่ใช้อยู่อาจจะอยู่ห่างจากหมู่บ้าน ไปบ้าง ก็ต้องใช้ระยะเวลาในการที่จะใช้น้ำ และลำบากพอสมควรในการไปใช้แหล่งน้ำ แต่ชาวบ้านก็ไม่ถือว่าเป็นอุปสรรคในการนำน้ำมาใช้ เพราะถือว่าการมีน้ำใช้ตลอดปีก็น่าจะเป็นที่น่าพอใจแล้วสำหรับชาวบ้านคลองดินดำ ซึ่งแหล่งน้ำที่ใช้อยู่ก็จะกระจายทั่วไปสามารถนำมาใช้ได้ตลอด ชาวบ้านให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพราะน้ำเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชาวบ้านคลองดินดำ

ตารางที่ 2 การใช้แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ
		ตลอดปี
บ่อน้ำดิน	7	ใช้ได้
บ่อน้ำบาดาล	17	ใช้ได้
สระน้ำ	1	ใช้ได้
คลอง	1	ใช้ได้
ฝายกั้นน้ำ	2	ใช้ได้

4.2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำโดยภาพรวม

ผลการประเมินปัจจัยเข้าของระบบ

นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่าชาวบ้านคลองดินดำให้ความสนใจกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมากพอสมควร เพราะชาวบ้านต้องการจะมีอาชีพในการเลี้ยงครอบครัว จึงพยายามใน

การทำความเข้าใจโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการรับสมัครผู้กู้ควรมีคุณลักษณะอย่างไร ข้อบังคับในการกู้ยืมเงินและที่สำคัญคือข้อบังคับในการชำระคืนเงินกู้ การเข้ามาของบัณฑิตกองทุน มีบทบาทอะไรกับโครงการและหมู่บ้าน ทั้งหมดนี้คือตามที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล คือชาวบ้านส่วนใหญ่ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ให้ความสนใจในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เงิน 1 ล้านบาท พบว่า รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุน 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง ประชากรในหมู่บ้านจะต้องร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน สำหรับชาวบ้านคลองดินคำได้จัดสรรแจกจ่ายให้กับชาวบ้านจนหมด เพื่อจะได้เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน โดยเสมอภาคและเท่าเทียม โดยเป็นการขอมติในที่ประชุม ทุกคนในที่ประชุมเห็นชอบ และทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรมทุกข้อบังคับ

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน พบว่า จากการสำรวจเอกสารกองทุนคณะกรรมการมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และจากความรู้และประสบการณ์ของคณะกรรมการแต่ละบุคคลล้วนแต่มีความสามารถและความรู้สูงในชั้นปริญญาตรี มัธยมปลายและมัธยมต้น ซึ่งถือว่ามีศักยภาพสูง ทั้งนี้ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ที่ปรึกษา 4 คน ซึ่งล้วนแต่เป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความนับถือและมีความสามารถหลายด้านด้วยกัน

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตคณะกรรมการชุดนี้มีความพร้อมและความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนได้เป็นอย่างดี แต่ในการบริหารกองทุนต้องอาศัยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยกันหลายฝ่ายจึงจะบรรลุตามวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จดังกล่าว

ตามที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์เข้าไปศึกษาการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านคลองดินคำที่ทำงานจริงและทบทวนทั้งที่ไม่ได้ทำงานจริง ไม่ให้ความร่วมมือกับสมาชิกใด ๆ ทั้งสิ้น

4. ชาวบ้านคลองดินคำ ชาวบ้านมีความสำคัญกับหมู่บ้านมากที่สุด ถ้าชาวบ้านขาดความสามัคคีความรัก ความเข้าใจกันในหมู่บ้าน ก็ไม่สามารถทำให้หมู่บ้านคลองดินคำเข้มแข็งได้ และไม่สามารถพัฒนาหมู่บ้านขึ้นอีกระดับ ยังมีการต่อว่ากัน ในทางที่เป็นความจริง จึงมีความขัดแย้งกันอยู่ลึก ๆ แต่ชาวบ้านคลองดินคำยังจัดว่าอยู่ในระดับที่สามารถพัฒนาได้อีก เพราะมีพื้นฐานของผู้ผู้นำที่ดีและเข้มแข็งทำให้ชาวบ้านคลองดินคำมีรายได้ และอาชีพที่ดีพอสมควร

ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า เป็นการคัดเลือกผู้กู้ที่สมบูรณ์ เพราะคณะกรรมการดูจากการเขียนโครงการ ถ้าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ก็จะมีการเขียนโครงการ

การกู้ยืมให้เหมาะสมและถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ทั้งนี้ก็เพราะชาวบ้านยังมีความเข้าใจในโครงการไม่มากเท่าที่ควร จึงมีการเขียนโครงการแบบไม่ถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์

2. กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่าเป็นการทำงานที่มี

ระบบและจัดทำโดยผู้ชำนาญทางการบัญชีสร้างความโปร่งใสให้กับชาวบ้านในทุกเรื่องไม่ว่าเป็นบัญชีกองทุน บัญชีประปา บัญชีทุกอย่างในหมู่บ้านคลองดินคำ แต่ทั้งนี้ก็ไม่ใช่ว่าไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับบัญชีกองทุนคือมีชาวบ้านไม่มาส่งเงินฝากตามวันและเวลาที่กำหนดจึงทำให้การทำบัญชีของคณะกรรมการมีการล่าช้าบาง แต่ก็ไม่ทำให้ระบบบัญชีของหมู่บ้านเสีย

2. อาชีพของผู้กู้กองทุน พบว่า ในบางอาชีพของหมู่บ้านคลองดินคำประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานอื่น ๆ มาให้ความสำคัญกับชาวบ้าน นั่นก็เป็นกำลังใจสำคัญสำหรับชาวบ้านให้ดำเนินการกับอาชีพที่ตนปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพแลประสิทธิผลมากที่สุด แต่สำหรับชาวบ้านที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพอาจจะเป็นเพราะยังขาดประสบการณ์และความรู้จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความท้อแท้ในจิตใจของชาวบ้านคลองดินคำอย่างมาก

ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

1. ผลโดยตรง พบว่า ชาวบ้านคลองดินคำมีรายได้ มีงานสร้างอาชีพบัณฑิตมีระดับศึกษาสูงขึ้น ชาวบ้านมีความรู้ ความเข้าใจในอาชีพที่ปฏิบัติและการทำงานของคณะกรรมการมากขึ้น

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า ทุกคนในหมู่บ้านคลองดินคำมีความรักความสามัคคีซึ่งกันและกันร่วมกันช่วยเหลือกันในหมู่บ้าน ซึ่งจากเดิมอาจยังขาดความสามัคคีกันมาก เนื่องจากชาวบ้านไม่เคยมีกิจกรรมร่วมกัน

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า ชาวบ้านไม่นำเงินกู้มาให้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการจึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในบางอาชีพที่ชาวบ้านปฏิบัติ ซึ่งอาจจะทำให้เศรษฐกิจของหมู่บ้านคลองดินคำล่าช้า ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ของทางรัฐบาล

2.2.1 ผลการประเมินบริษัทจดทะเบียนระบบ B

ตารางที่ 3 การประเมินตัววัดประสิทธิภาพของผู้ดูแลรายชื่อรายแยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ จำนวน 28 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	ความรู้ความสามารถ	ภาระหน้าที่เดิมของผู้		อาชีพหลักของผู้	รายได้ครอบครัว (บาท/ปี)	ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
				หน้าที่การ	หน้ของระบบ			
1	นายเสริม	พรธวิมาน	ป.4	ทกล	-	เกษตรกร	42,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
2	นายสำราญ	คำดี	ม.3	ทกล	-	เกษตรกร	72,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
3	นายสมจิตร	แก้วแดงดี	ป.4	ทกล	-	เกษตรกร	36,000	ทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ
4	น.ส.สะอาด	ปานเกตุ	ม.3	ทกล	-	แม่บ้าน	80,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
5	นางบุญช่วย	น้อยไทย์	ม.3	ทกล	-	รับจ้าง	60,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
6	นายโชคทวี	หาญฉิมพลี	ม.3	-	-	เกษตรกร	100,000	กำลังตำบลแนะนำ
7	นายบุญเรือง	มหาคำ	ม.3	ทกล	-	เกษตรกร	75,000	เพื่อหมู่บ้านแนะนำ
8	นายรุ่งศักดิ์	มหาคำ	ป.4	ทกล	-	เกษตรกร	65,000	เพื่อหมู่บ้านแนะนำ
9	นายณพพงศ์	จงเพ็งกลาง	ป.4	-	-	เกษตรกร	480,000	อสค.
10	นางนงนุช	ขวัญทอง	ป.4	ทกล	-	เกษตรกร	90,000	เพื่อหมู่บ้านแนะนำ
11	นางอำนวยการ	ขวัญทอง	ม.3	ทกล	-	เกษตรกร	60,000	เพื่อหมู่บ้านแนะนำ

12	นายพวงเพชร	ขวัญทอง	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	36,000	ก้ำนั้ตำบลดนมะนำ
13	นางรัตนา	เรณู	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	85,000	เพ็อนบ้านมะนำ
14	นางสุวรรณ	มีสมมนต์	ป.3	ชกลศ	-	รับจ้าง	90,000	เพ็อนบ้านมะนำ
15	นายสมบุรณ์	ขวัญทอง	ม.3	ชกลศ	-	รับจ้าง	70,000	เพ็อนบ้านมะนำ
16	น.ส.ไพริน	ปานมดู่	ม.3	ชกลศ	-	รับจ้าง	120,000	ก้ำนั้ตำบลดนมะนำ
17	นางระเบียบ	แสงศาสตร์	ป.4	-	-	ทำไร่	36,000	เพ็อนบ้านมะนำ
18	นายอรุณพร	พุ่มแก้ว	ม.3	ชกลศ	-	ทำไร่	60,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
19	นายโกเมนต์	หอมตาวิธอง	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	70,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
20	นายสงค์	พลเดชา	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	75,000	ก้ำนั้ตำบลดนมะนำ
21	นายประเทือง	ช่วยตา	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	55,000	ก้ำนั้ตำบลดนมะนำ
22	นายบุญเชิญ	ศรีเอม	ป.๖๗.	ชกลศ	-	เกษตรกร	65,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
23	นายเจริญ	ก้ำแพงสี	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	70,000	ก้ำนั้ตำบลดนมะนำ
24	นางบุษกร	ปานชัย	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	80,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
25	นางละเอียด	ก้ำแพงสี	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	90,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
26	นางถ้ำரியง	แก้วแดงดี	ป.๖๗.	ชกลศ	-	เกษตรกร	74,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
27	นางวันเพ็ญ	มนวงค์	ป.4	ชกลศ	-	เกษตรกร	65,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว
28	นางอุบล	ขุนพิลิก	ม.3	ชกลศ	-	เกษตรกร	80,000	มีประสพการณ์อยู่แล้ว

ตารางที่ 4 การประเมินตัวชี้วัดบริบทเฉพาะของผู้ดูแลระบบ เขตตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพลูกพี่ช จำนวน 14 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	ความรู้ความ สามารถ	ภาระหน้าที่รับผิดชอบของผู้ดูแลระบบ		อาชีพหลักของผู้ดูแลระบบ	รายได้ครอบครัว (บาท/ปี)	ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
				หน้าที่	นอกหน้าที่			
1	นายเหลี่ยม	ชัยวงศ์	ม.3	ทกส	-	เกษตรกร	90,000	เกษตรอำเภอแนะนำ
2	นายประชาน	เกรียง	ป.4	ทกส	-	ทำไร่	85,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
3	นายหอย	จงกลาง	ม.3	ทกส	-	ทำไร่	100,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
4	นางจรรยา	ทินกระโทก	ม.3	ทกส	-	ทำไร่	95,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
5	นางเสว	เบลีงจันทิก	ป.4	ทกส	-	ทำไร่	75,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
6	นางเฉลียว	กระแสนง	ม.3	ทกส	-	รับจ้าง	80,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
7	นายประเทือง	ช่วยตา	ป.4	ทกส	-	รับจ้าง	55,000	เพื่อนบ้านแนะนำ
8	นางมาลี	บุญรักษา	ป.4	ทกส	-	รับจ้าง	65,000	เพื่อนบ้านแนะนำ
9	นายสมศักดิ์	พยัคฆ์กล	ปริญญาตรี	-	-	เกษตรกร	400,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
10	นายปรีชา	มาลีหวล	ม.3	-	-	เกษตรกร	95,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
11	นายศมาน	จงตามกลาง	ม.3	ทกส	-	เกษตรกร	86,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
12	นางเอี่ยม	ขวัญทอง	ม.3	ทกส	-	เกษตรกร	75,000	คำแนะนำ

13	นางศุภนัทธ์	เกรียงไกร	ป.4	ชกส	-	รับจ้าง	81,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
14	นายฐิติศักดิ์	ทองพิลา	ป.4	ชกส	-	รับจ้าง	89,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว

ตารางที่ ๓ การประเมินตัวผู้สมัครประเภทเฉพาะของผู้ดูแลรายแยกตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมจำนวน 3 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	ความรู้อาชีพ	ภาระหน้าที่ของผู้ดูแลราย		อาชีพหลักของผู้ดูแลราย	รายได้ครอบครัว (บาท/ปี)	ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
				หน้าที่ราชการ	หน้าที่นอกกระบวน			
1	นายตะวัน	อมรวิริยะกิจ	ปวช.	ชกส	-	เกษตรกร	69,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
2	นางกัญชวลี	เกตุขจรรัตน์	ม.3	ชกส	-	เกษตรกร	90,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
3	นายไพฑูริ	พลระโสสม	ม.3	ชกส	-	เกษตรกร	75,000	ก้ำกั้นตำบลแนะนำ

ตารางที่ ๔ การประเมินตัวผู้สมัครประเภทเฉพาะของผู้ดูแลรายแยกตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพค้าขายจำนวน 7 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	ความรู้ความสามรถ	ภาระหน้าที่ของผู้ดูแลราย		อาชีพหลักของผู้ดูแลราย	รายได้ครอบครัว (บาท/ปี)	ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
				หน้าที่ราชการ	หน้าที่นอกกระบวน			
1	นางสุตา	เชื่อมคำมกกลาง	ม.3	ชกส	-	แม่บ้าน	85,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
2	นางนิต	ศรีมงคลกาญจนา	ป.4	ชกส	-	ค้าขาย	100,000	เคยทำงานตั้งแต่บรรพบุรุษ
3	นางบุญยืน	เบญจฉัตร	ม.3	ชกส	-	ค้าขาย	90,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว

4	นางจรรย์ยง	หมอยมน์	ม.3	ชกศ	-	ค้าขาย	95,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
5	นางเกษราภรณ์	บุญมาก	ป.4	ชกศ	-	ค้าขาย	89,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
6	นางชื่นสุมน	จงเพ็ญกลาง	ม.3	-	-	ค้าขาย	120,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว
7	นายจำลอง	จงรักษา	ม.3	ชกศ	-	ค้าขาย	100,000	มีประสบการณ์อยู่แล้ว

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B

ตารางที่7 การประเมินตัววัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลระบบแยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ จำนวน 28ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	เงินที่กู้ได้	ประสบการณ์ (ปี)	เทคนิคการทำงาน	แรงงาน (คน)	การเงิน	พื้นที่ลงทุน
1	นายเสริม	พรณวิมาน	20,000	2	สอบถามผู้ที่ประสบการณ์	2	กองทุนฯ	ตนเอง
2	นายสำรวย	คำดี	20,000	4	สอบถามผู้ที่ประสบการณ์	1	กองทุนฯ	ตนเอง
3	นายสมจิตร	แก้วแดงดี	20,000	3	มีความพยายามและตั้งใจ	1	กองทุนฯ	ตนเอง
4	น.ส.สะอาด	ปานเกตุ	15,000	1	สอบถามผู้ที่ประสบการณ์	2	กองทุนฯ	เช่า
5	นางบุญช่วย	น้อยไทย	12,000	2	สอบถามผู้ที่ประสบการณ์	2	กองทุนฯ	เช่า
6	นายโชคทวี	หาญฉิมพลี	20,000	3	ศึกษาหาความรู้จากเกษตรกรตำบล	2	กองทุนฯ	ตนเอง
7	นายบุญเรือง	มหาคำ	20,000	2	เอาใจใส่กับงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
8	นายรุ่งศักดิ์	มหาคำ	20,000	1	เอาใจใส่กับงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง

9	นายณพพงศ์	จงเพ็งกลาง	20,000	8	มีความอดทนและตั้งใจ	3	กองทุนฯและของตนเอง	ตนเอง
10	นางนงนุช	ขวัญทอง	20,000	1	เอาใจใส่กับงาน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
11	นางอำนวยการ	ขวัญทอง	20,000	2	เอาใจใส่กับงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
12	นายพวงเพชร	ขวัญทอง	20,000	1	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
13	นางรัตนา	เรณู	20,000	2	ความอดทนและตั้งใจ	3	กองทุนฯ	ตนเอง
14	นางสุวรรณ	มีสมมนต์	20,000	4	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
15	นายสมบูรณ์	ขวัญทอง	20,000	2	ความอดทนและตั้งใจ	1	กองทุนฯ	ตนเอง
16	น.ส.ไพรีน	ปานกตฤ	20,000	2	ความอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
17	นางระเมียบ	แสงศาวตรี	20,000	1	ตั้งใจและเอาใจใส่	2	กองทุนฯ	ตนเอง
18	นายอรุณพร	พงแก้ว	20,000	2	ความอดทน	2	กองทุนฯและของตนเอง	ตนเอง
19	นายไถมนต์	หอมคาวเรือง	12,000	1	ตั้งใจและเอาใจใส่	1	กองทุนฯ	ตนเอง
20	นายศักดิ์	พลเสด็จา	20,000	3	ความอดทนและตั้งใจ	2	กองทุนฯและของตนเอง	ตนเอง
21	นายประเทือง	ช่วยตา	10,000	2	ตั้งใจและเอาใจใส่	2	กองทุนฯ	ตนเอง
22	นายบุญเชิญ	ศรีอม	20,000	2	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
23	นายเจริญ	กำแพงศิ	20,000	1	ตั้งใจและอดทน	1	กองทุนฯและของตนเอง	ตนเอง
24	นางบุษจรี	ปานชัย	20,000	1	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
25	นางละเอียด	กำแพงศิ	20,000	2	ตั้งใจและอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง

26	นางสาวเรียง	แก้วแดงดี	20,000	2	ความอดทนและตั้งใจ	2	กองทุนฯ	ตนเอง
27	นางอัมพเพ็ญ	มนวงค์	20,000	1	สอบถามผู้ที่มิประสบความสำเร็จ	2	กองทุนฯ	ตนเอง
28	นางอุบล	ขุนพิลิก	20,000	1	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง

ตารางที่ 8 การประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลรายแยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพค้าขายจำนวน 7 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	เงินที่กู้ยืม	ประเภทการันตี	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน	การลงทุน	พื้นที่ลงทุน
1	นางสุดา	พร้อมคำมงคล	20,000	5 (ปี)	ความตั้งใจ	1	กองทุนฯและทุนเดิม	ตนเอง
2	นางนิศ	ศรีมงคลกาแก้ว	20,000	4	ความอดทนและตั้งใจ	2	กองทุนฯและทุนเดิม	ตนเอง
3	นางบุญชน	เป็ลชัยจันทร์	20,000	3	เอาใจใส่ต่อกิจการ	1	กองทุนฯและทุนเดิม	ตนเอง
4	นางจำเรียง	หมายฉิม	20,000	2	อดทนและเอาใจใส่	1	กองทุนฯ	ตนเอง
5	นางเกษราภรณ์	บุญมาก	20,000	2	อดทน	2	กองทุนฯและทุนเดิม	ตนเอง
6	นางจำลอง	บุญรักษา	20,000	2	ความอดทนและเอาใจใส่	2	กองทุนฯและทุนเดิม	ตนเอง
7	นางชื่นสุมน	จงพิงกลาง	20,000	3	ความเอาใจใส่และอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง

ตารางที่ ๑ การประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ให้รายละเอียดตามกลุ่มอาชีพ
กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมจำนวน 3 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	เงินที่ขุด	ประสบการณ์ (ปี)	เทคนิคการทำงาน	แรงงาน (คน)	การเงิน	พื้นที่ลงทุน
1	นายตะวัน	อมรปิยะกิจ	20,000	2	สนใจและเอาใจใส่	2	กองทุนและทุนตนเอง	ตนเอง
2	นางกัญชลิ	เกตุชลารัตน์	20,000	1	ตั้งใจและเอาใจใส่	1	กองทุนฯ	ตนเอง
3	นายไพศาล	พลະโสม	20,000	1	ความอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง

ตารางที่ 10 การประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลรายการแยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพปลูกพืช จำนวน 14 ราย

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	เงินที่กู้ยืม	ประเภทการันตี (ปี)	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน(คน)	การเงิน	พื้นที่ลงทุน
1	นายเหล็กชัย	ชัยมงคล	20,000	2	ความตั้งใจ	1	กองทุนฯ	ตนเอง
2	นายประจวบ	บำรุง	20,000	1	ความอดทนและตั้งใจ	2	กองทุนฯ	ตนเอง
3	นายทวอย	จงกลาง	15,000	2	เอาใจใส่กับงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
4	นางธริยา	ทินกระโทก	20,000	2	ความอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
5	นางสาว	เป็ลียนจันทิก	20,000	1	สอบถามผู้ที่มีประสบการณ์	1	กองทุนฯ	ตนเอง
6	นางณัฐยา	กระแสนพ	20,000	2	ความอดทนและเอาใจใส่	2	กองทุนฯ	ตนเอง
7	นายประเทือง	ช่วยตา	10,000	2	ความอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
8	นางมาลี	บุญรักษา	20,000	1	ความตั้งใจ	1	กองทุนฯ	ตนเอง
9	นายสมศักดิ์	พดด้วง	20,000	1	สอบถามผู้ที่มีประสบการณ์	1	กองทุนฯ	ตนเอง
10	นายปรีชา	มาลีหาล	20,000	1	ความอดทน	2	กองทุนฯ	ตนเอง
11	นายสมาน	จงตามกลาง	20,000	2	ความตั้งใจ	2	กองทุนฯ	ตนเอง
12	นางเอี่ยม	ขวัญทอง	20,000	3	เอาใจใส่กับงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
13	นางศันษา	บำรุง	20,000	2	ความตั้งใจในงาน	1	กองทุนฯ	ตนเอง
14	นายสุศักดิ์	ทองพิลา	20,000	1	ความอดทน	1	กองทุนฯ	ตนเอง

ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง พบว่า ก็ทำให้ชาวบ้านที่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ และมีรายได้เพิ่มขึ้น มีกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้านสร้างความรักและความสามัคคีกันมากขึ้น ในหมู่บ้านคลองดินดำ

-มีเงินทุนเข้ามาในหมู่บ้าน

-เพิ่มความรู้ความสามารถให้กับชาวบ้าน

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า เป็นการเพิ่มหนี้ของชาวบ้าน ถึงแม้จะเป็นดอกเบี้ยไม่มากนัก แต่ก็ทำให้ชาวบ้านมีหนี้ต้องชำระเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาคืนเงิน พร้อมดอกเบี้ย เพื่อเก็บไว้สำหรับชาวบ้านที่ยังไม่ได้กู้เงินจากกองทุน

-อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าเงินกู้ยืมในระบบ

-ผู้กู้ที่มีอาชีพทางด้านเกษตรมีทุนหมุนเวียนมากขึ้นจากอาชีพหลักเช่น สามารถซื้อเมล็ดพันธุ์ได้มากขึ้นเพื่อมาผลิตต่อ

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า เกิดความรักความสามัคคีกันมากขึ้นในหมู่บ้านทั้งนี้อาจจะเป็นทั้งในด้านบวกและด้านลบ

-สร้างความสามัคคีกัน ในหมู่บ้านเช่น ร่วมกันก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อเตรียมความพร้อมในการก่อตั้งกองทุนเงินล้าน

-มีการร่วมตัวด้านกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะด้านการเกษตรเช่น ร่วมตัวกันซื้อเมล็ดและปุ๋ยจากเมื่อก่อนแยกกันซื้อ

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพเลี้ยงวัวนม เลี้ยงไก่ เลี้ยงสุกร เลี้ยงปลา ค้าขาย ปลุกข้าวโพด ราคาสารมะม่วงนอกฤดู ในหมู่บ้านคลองดินดำสรุปดังนี้

กลุ่มอาชีพ	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการผลิต	ผลผลิต
ค้าขาย	มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นความต้องการของประชากรจะมีมากขึ้น	จำนวนสินค้าจะต้องเพียงพอต่อความต้องการของประชากรและสินค้าที่ประชากรให้ในชีวิตประจำวัน	ได้รับการตอบสนองจากประชากรมากพอสมควร ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
ปลุกพืช	ราคาในการขายข้าวโพดและมะม่วงเป็นที่น่าพอใจจึงเป็นอาชีพที่	ภูมิอากาศของประเทศฝนดี ผลผลิตก็จะดีตาม	ถ้าฝนแล้งก็จะไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่ทำโดยเฉพาะ

	ชาวบ้านยึดเป็นอาชีพหลัก		การปลูกพืช
อุตสาหกรรม	ความต้องการของตลาดมีมากขึ้นสำหรับงานเฟอร์นิเจอร์	ความรักในงานที่จะทำ ความละเอียดในงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค	ได้รับการสั่งซื้อเพิ่มขึ้น เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริโภคมากในปัจจุบัน เพราะมีการออกแบบแปลกใหม่
การเลี้ยงสัตว์	ราคาซื้อเนื้อสัตว์สูงจึงทำให้ชาวบ้านจึงหันมายึดอาชีพการเลี้ยงสัตว์มาก	การเลี้ยงดูส่วนใหญ่ไม่ยุ่งยากไม่ต้องดูแลมากมายสำหรับการเป็นอาชีพเสริม	เป็นความต้องการของตลาดจึงได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดี เพราะปริมาณการซื้อมากกว่าการขาย

4.3. การอภิปรายของการประเมิน

4.3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนคลองดินดำ ทั้ง 5 ข้อ

- การเกิดกองทุน พบว่า มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมากขึ้นทั้งนี้เป็นเพราะมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน เพื่อให้ผู้มีการพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน สร้างรายได้ ทำให้สมาชิกเกิดความสามัคคีทางด้านการซื้อพันธ์สัตว์อาหารสัตว์เพราะมีการซื้อทีละมากๆ จะได้ในราคาที่ต่ำเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายลง ความสำคัญของกองทุนต้องขึ้นอยู่กับชาวบ้านคลองดินดำสมาชิกผู้รู้ คณะกรรมการและผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เกิดกองทุน

- ระบบบริหารกองทุนพบว่าการทำงานของคณะกรรมการที่บริหารกองทุนเงินด้านของหมู่บ้านคลองดินดำลุล่วงไปด้วยดีเพื่อให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้นทั้งการรับสมัครสมาชิกผู้รู้การคิดดอกเบี้ยการรับฝากเงินสัจจะและการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรมชาวบ้านคลองดินดำได้ร่วมกันสร้างตามระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้าน

- การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองพบว่าชาวบ้านให้ความสนใจในเรื่องปัญหาท้องถิ่นที่ชาวบ้านรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาของทุกคนในหมู่บ้านและนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้รู้ในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการพึ่งตนเอง

- การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจพบว่า การชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืมเป็นการช่วยกันรักษาเงิน

กองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการกันเองให้ได้ ซึ่งสมาชิกทุกคนจะเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้องในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาตนเอง

- การมีศักยภาพและความเข้มแข็งพบว่าหมู่บ้านคลองดินดำแต่เดิมของบริบทมีน้อยจากไม่มีถนนไม่มีไฟฟ้า สภาพปัจจุบันมีครบทุกอย่าง เช่น โทรศัพท์ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าหมู่บ้านคลองดินดำ ขาดศักยภาพทางด้านอื่น เช่นทางวัฒนธรรม ประเพณี ทางปัญญา ทางด้านการเงินก็เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้านคลองดินดำ

1.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

- ปัจจัยด้านบวก

- 1) ส่งเสริมให้ชาวบ้านรักบ้านเกิด เช่น มีการกลับมาของชาวบ้านมากขึ้น
- 2) ช่วยให้ชาวบ้านมีอาชีพเป็นของตนเอง เช่น จากการเป็นลูกจ้างก็มีอาชีพเป็นของตนเอง
- 3) ส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาไทยมากขึ้น
- 4) ชาวบ้านเกิดความรักความสามัคคีกัน
- 5) เปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็น
- 6) สร้างความเข้มแข็งและความอยู่รอดของกองทุน
- 7) สร้างทัศนคติที่ดีต่อกองทุน
- 8) การดำเนินงานของคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพเพราะมีผู้นำเข้มแข็ง

- ปัจจัยด้านลบ

- 1) เกิดความขัดแย้งกันภายในหมู่บ้าน
- 2) การชำระเงินคืนอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- 3) การทำงานของคณะกรรมการไม่กระจายการทำงาน เช่น มีการทำงานอยู่ที่ประธานและ

เลขานุการ

- 4) การฝากเงินประจำเดือนชาวบ้าน ไม่ตามที่นัด

1.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า การทำงานของคณะกรรมการระหว่างชาวบ้านคลองดินดำและหน่วยงานของภาครัฐให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นจากเดิมเพื่อเป็นการพัฒนาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในหมู่บ้านซึ่งก็เป็นองค์กรเล็กๆอีกองค์กรหนึ่งในหมู่บ้านเพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองการสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มและการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านคลองดินดำ

1.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

- ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า

ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความสนใจและตั้งใจในการใช้เงินในส่วนนี้อย่างถูกต้องและเคารพกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านอาจจะมีบ้างในความขัดแย้งของชาวบ้านแต่ก็ไม่มากสามารถแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ได้โดยชาวบ้านเองเริ่มจากการเกิดประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ต้นทุนของอาหารแพงจึง ทำให้ชาวบ้านคลองสินค้าที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์รวมกลุ่มกันซื้ออาหารสัตว์เพื่อต้องการซื้อ อาหารสัตว์ในต้นทุนที่ไม่สูงเกินไปเพื่อที่จะได้เห็นกำไรในการขายเนื้อสัตว์ซึ่งตรงนี้เป็นข้อบ่งชี้ให้ เห็นว่าชาวบ้านเกิดความรักความสามัคคีกันมากขึ้น

- ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชน ในท้องถิ่นพบว่าชาวบ้านคลองสินค้า มีอาชีพที่ยั่งยืนมีกิจกรรมเป็นของตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ ชาวบ้านพอใจกับอาชีพใหม่ที่ชาวบ้าน ไม่มีโอกาสได้ดำเนินงานเพราะยังขาดแหล่งเงินทุนและความรู้ความเข้าใจในอาชีพนั้นซึ่งในปัจจุบันทุกคนในหมู่บ้านคลองสินค้าหันมาสนใจในอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงปลา การเลี้ยงไก่ และค้าขาย ทุกอาชีพประสบความสำเร็จในอาชีพที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทที่ 5 เป็นการสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ดำเนินการตั้งแต่เดือน ธ.ค. 2544 จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ เพื่อพิจารณาบริบทของหมู่บ้านคลองดินดำมีศักยภาพทั้งที่เอื้อและไม่เอื้อในการจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกผู้กู้เห็นความสำคัญของกองทุนมากขึ้น เดิมชาวบ้านขาดแหล่งเงินทุนที่จะขยายกิจการในอาชีพ และความสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้และสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน มีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้เข้าสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

1.1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อให้เกิดความพอเพียงในครอบครัว โดยสามารถเลี้ยงตัวเองได้และมีโอกาสได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้าให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชาวบ้านคลองดินดำในการบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน

1.2. วิธีดำเนินการ

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้เครื่องมือไม่มากนัก เช่น เอกสาร การสังเกต โดยเข้าไปสัมผัสกับเป้าหมายด้วยตนเอง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานและเกิดความชัดเจนมากที่สุดทั้งทางด้านอาชีพและความเปลี่ยนแปลงของชาวบ้านทั้งทางด้านบวกและด้านลบตั้งแต่มีกองทุนเข้ามาในหมู่บ้านคลองดินดำ

1.3. ผลการดำเนินการ

การดำเนินการกองทุนเงินล้านของหมู่บ้านคลองดินดำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากชาวบ้านคลองดินดำมีความรักความสามัคคีกันมากขึ้นรวมถึงคณะกรรมการกองทุนทุกคนให้ความสำคัญกับกองทุน เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล และเพื่อตัวของชาวบ้านเองสามารถมีอาชีพที่หลักเป็นของตนเองสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้และยั่งยืน

ตารางสถานะทางการเงินของหมู่บ้านคลองดินดำ
สรุป ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2545

อาชีพผู้กู้	ดอกเบี้ย	จำนวนราย	จำนวนเงิน	การชำระคืนเงิน
เลี้ยงสัตว์	64,080	28	534,000	ยังไม่ถึงกำหนด
ปลูกพืช	31,800	14	265,000	ยังไม่ถึงกำหนด
ค้าขาย	16,800	7	140,000	ยังไม่ถึงกำหนด
อุตสาหกรรม	7,200	3	60,000	ยังไม่ถึงกำหนด
รวม	119,880	52	999,000	ยังไม่ถึงกำหนด

สมาชิกผู้กู้ในหมู่บ้านคลองดินดำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพิ่มเติมถ้ามีผู้มีความรู้มาแนะนำการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช มีผล ไม้นอกฤดู เพราะเป็นอาชีพที่ชาวบ้านทำมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ จึงรักษาอาชีพเหล่านี้ไว้ และสามารถให้รายได้กับชาวบ้านดีพอสมควร
อภิปรายผลควรมีการสรุปดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ บรรลุทั้ง 5 ข้อดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเกิดกองทุน ชาวบ้านคลองดินดำมีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกองทุนเข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านให้ความสนใจในด้านของความเข้ากองทุนและความสำคัญของกองทุน ซึ่งกองทุนสามารถทำให้ชาวบ้านเกิดความรักความสามัคคีกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระบบบริหารกองทุน คณะกรรมการของหมู่บ้านคลองดินดำช่วยกันทำงานเป็นระบบและแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของคณะกรรมการเพื่อให้งานนั้นออกมา เป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง ชาวบ้านมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้กู้ ที่ยังไม่มีประสบการณ์ ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นและได้นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการ ประกอบอาชีพของผู้กู้ในหมู่บ้านคลองดินดำ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นการรวมกลุ่มกันซื้ออาหารในราคาที่ถูก ซึ่งสมาชิกทุกคนก็จะเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้องในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาตนเอง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง ชาวบ้านคลองดินดำมีความรักกันมากขึ้น มีความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น เพราะชาวบ้านต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกด้านลบ

2.1. ปัจจัยด้านบวก

- 1) ชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันและมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ
- 2) ส่งเสริมให้ชาวบ้านรักบ้านเกิดมากขึ้น
- 3) ช่วยส่งเสริมให้เกิดการใช้ภูมิปัญญาไทยท้องถิ่นมากขึ้น
- 4) เปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นกันมากขึ้น

2.2. ปัจจัยด้านลบ

- 1) มีความขัดแย้งกันภายในหมู่บ้าน
- 2) กำหนดการชำระเงินคั้นอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ระเบียบกำหนด
- 3) การทำงานของคณะกรรมการ ไม่สามัคคีกันเนื่องจากการเป็นการทำงานเพียงบางคน

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

การปฏิบัติงานของผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้สร้างเครือข่ายงานองค์กรย่อยภายในหมู่บ้านเป็นการทำงานระหว่างภาครัฐกับชาวบ้านมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ชาวบ้านเป็นผู้เรียนรู้และให้ความสนใจกับการประกอบอาชีพใหม่ เพื่อเพิ่มความมีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการดำเนินการตลอดจนการสร้างเครือข่ายงานกับองค์กรภายนอกหมู่บ้าน เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านคลองดินดำ

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

ในระยะเวลาการทำงานของผู้จัดทำสารนิพนธ์ 10 เดือน สามารถมองเห็นความเข้มแข็งของชาวบ้านในทุกด้าน รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอีกระดับหนึ่งของชาวบ้าน ทำให้ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยนอกระบบแก่นายทุนอื่น ๆ ชาวบ้านคลองดินดำจึงถือปฏิบัติในกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเพื่อจะได้มีอาชีพที่ยั่งยืน และมีแหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยไม่แพงมากนัก ชาวบ้านได้มีการเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มกันว่ามีประโยชน์มากแก่การประกอบอาชีพ

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

ผลโดยตรง (Immediate Result) ชาวบ้านคลองดินดำสามารถนำอาชีพที่ตนปฏิบัติมา

ให้ความรู้แก่ผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ในการที่จะก่อให้เกิดการสร้างรายได้และสามารถนำเงินมาชำระและส่งคืนกองทุน ได้ทั้งต้นและดอกเบี้ย และสามารถทำให้กองทุนเงินล้านสามารถเติบโตขึ้น

ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ชาวบ้านสามารถนำเงินกองทุนมาสร้างรายได้และสามารถใช้คืนกองทุนได้ เพราะอัตราดอกเบี้ยไม่สูงเกินไปจึงทำให้ชาวบ้านสามารถมีอาชีพที่ตนเคยปฏิบัติมาตั้งแต่บรรพบุรุษและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ได้มากขึ้นจากเดิม

ผลกระทบโดยอ้อม (Imdirect Impact) การดำเนินชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและก่อให้เกิดความสุขในหมู่บ้านมากขึ้น และเปลี่ยนไปในทางที่ดี แต่ก็ยังไม่เต็ม 100 % การเปลี่ยนแปลงของชาวบ้านอยู่ประมาณ 70 % ถือว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

4. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำเป็นการเขียนว่าผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้พบประเด็นใดบ้างที่ควรเสนอแนะให้มีการแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

1.1. ควรจะมีระเบียบในการติดตามการชำระเงินต้นของชาวบ้านอย่างเคร่งครัด

1.2. ควรจะมีการกำหนดสำหรับผู้ด้อยโอกาสในการขอกู้ ซึ่งชาวบ้านอาจจะไม่มีโครงการที่สมควรกู้

1.3. ระยะเวลาการชำระเงินต้น น่าจะขยายเวลาออกอีกประมาณ 2 ปี แต่มีการชำระดอกเบี้ยต่อไปจนถึงกำหนดคืนเงินล้าน

2) ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ เป็นการเขียนว่าผู้ทำสารนิพนธ์ได้พบประเด็นใดบ้างที่ควรเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

2.1 ควรจัดให้มีการกระจายงานให้กับคณะกรรมการมากขึ้น ไม่ใช่เป็นการทำงานเดียว เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน

2.2 ควรจะจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนให้มากขึ้น เพื่อให้คำแนะนำแก่ชาวบ้านที่ชัดเจนขึ้น

2.3 กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการยังเป็นแบบระบบผูกขาด ไม่ได้ถูกเลือกมาจากประชาชนในหมู่บ้านโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ เป็นการเขียนว่าผู้ทำสารนิพนธ์ได้พบประเด็นใดบ้าง ที่ควรเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข หรือแนะนำเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

2.1 ควรจะจัดให้มีรางวัลสำหรับผู้ประกอบอาชีพประสบความสำเร็จเช่นประกาศนียบัตรหรือยกให้เป็นอาชีพตัวอย่าง

2.2 ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งในนอกระบบและในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

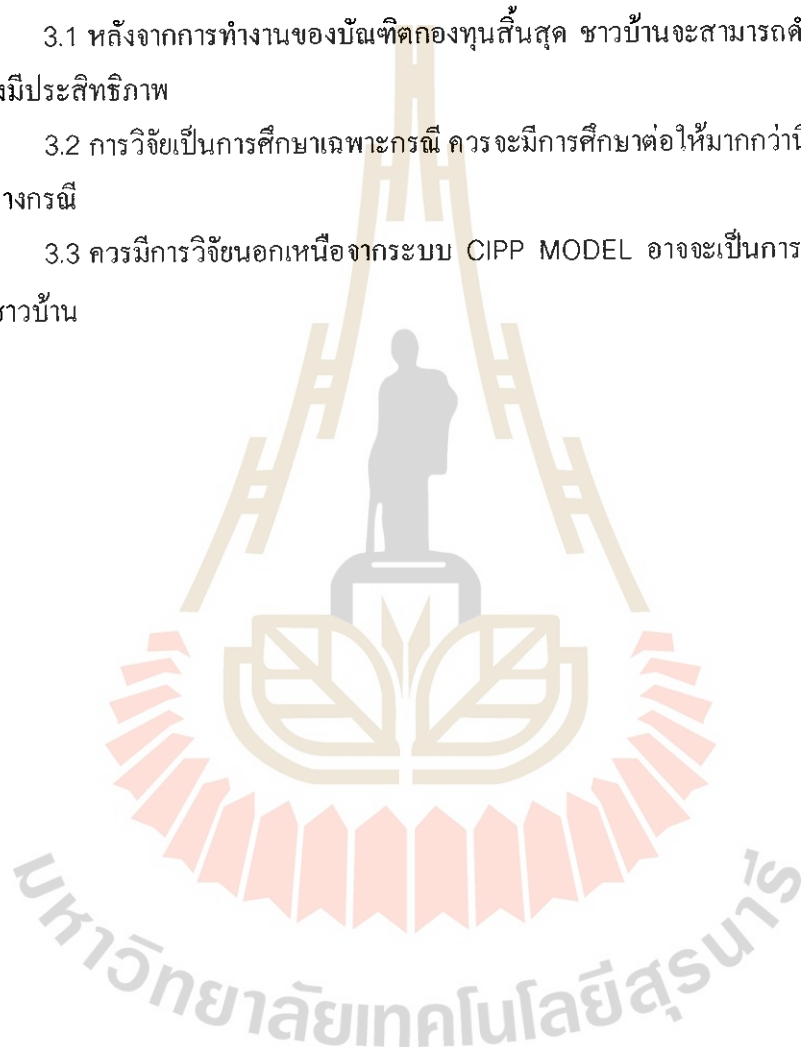
2.3 ผู้ผู้การจะทำตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ไป เพื่อจะได้บรรลุตามเป้าหมาย คือมีอาชีพมีรายได้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม เป็นการเขียนว่า ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้พบประเด็นใดบ้างที่เป็นแนวทางที่จะนำมาค้นคว้าวิจัยต่อไป หรือเพิ่มเติมแก่ผู้อื่น

3.1 หลังจากการทำงานของบัณฑิตกองทุนสิ้นสุด ชาวบ้านจะสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การวิจัยเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ควรจะมีการศึกษาต่อให้มากกว่านี้ เปรียบเทียบในบางกรณี

3.3 ควรมีการวิจัยนอกเหนือจากระบบ CIPP MODEL อาจจะเป็นการจัดสัมมนา กับชาวบ้าน

บรรณานุกรม

[http : // www. eto. ku. ac. th/ d/ village/ mail_ 2. html](http://www.eto.ku.ac.th/d/village/mail_2.html) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน นครปฐม 73140 ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน.2544.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
มนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่ม
เติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.กรุงเทพมหานคร : บริษัทพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการหมู่บ้านคลองดินดำ, ระเบียบกองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ เฉพาะส่วนของระเบียบ
กองทุนหมู่บ้านคลองดินดำ ร่างขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2544.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

